PĀRBAUDES UZDEVUMI
Skolotāja materiāls

TEMATS "Es un citi"

Saskaņā ar *Latviešu valodas mācību programmu*
diasporas nedēļas nogales skolām 13–14 gadus veciem bērniem

KLAUSĪŠANĀS

1. uzdevums

Izlasi jautājumus un atbilžu variantus! Klausies tekstu un atzīmē atbilstošo variantu! Tekstu tu dzirdēsi divas reizes.

Anna, Lelde un Anete…

A – ir draudzenes.
B – ir māsīcas.
C – ir klasesbiedrenes.

1. Draudzeņu trijotni sauc…

A – 2L.
B – A2 un L.
C – 2A+L.

2. Meitenes mācās…

A – vienā skolā.
B – vienā klasē.
C – dažādās skolās.

3. Viņas dzīvo…

A – daudzdzīvokļu mājā.
B – personīgajā mājā.
C – pirmajā stāvā.

4. Līdz klubam meitenēm būs jāiet…

A – 15 minūtes.
B – pusstunda.
C – 10 minūtes.

5. Meitenes dosies uz klubu…

A – pēc stundas.
B – astoņos vakarā.
C – pēc desmit minūtēm.

1. uzdevuma klausīšanās teksts (tiek nolasīts normālā tempā).

Mēs esam trīs draudzenes – es, Anete, Anna un Lelde. A2 un L – tā mūsu trijotni sauc pārējie. Mēs esam draudzenes, lai gan nemācāmies vienā klasē, pat ne vienā skolā. Bet mēs dzīvojam vienā daudzdzīvokļu mājā un pazīstam cits citu jau no bērnības. Atceros, kā pirmoreiz ieraudzījām Leldi. Mēs ar Annu spēlējāmies pagalmā, kad tajā iebrauca kravas mašīna un mazliet vēlāk arī vieglā automašīna. No tās izkāpa maza auguma sieviete un aiz viņas – maza, gaišmataina meitene. Tā bija Lelde. Nākamajā dienā viņa iznāca pagalmā un mēs sadraudzējāmies.

Ir pagājuši desmit gadi, mēs esam tīnes, vecaistēvs teiktu *jaunkundzes*. Daudz kur ejam kopā, daudz ko darām kopā. Arī šovakar dosimies uz klubu. Anna ir iepazinusies ar kādu dīdžeju – Uvi. Viņš arī uzaicināja mūs, nē – ne mūs, bet Annu uz klubu, bet Anna, kā jau laba draudzene, neatstāja mūs mājās. Tas ir labākais klubs pilsētā, varbūt ne pats labākais, bet viens no labākajiem gan. Nav arī tālu no mūsu mājām. Mēs dzīvojam Ozolu ielā, bet klubs atrodas Medus ielā – tikai desmit minūtes ceļā. Uz klubu dosimies pulksten 20.00, bet pašlaik ir bez desmit minūtēm seši. Vēl jāizdomā, ko vilkt mugurā un ko darīt ar matiem. Tāpēc jābeidz pļāpāt. Satiksimies rīt!

2. uzdevums

Izlasi tekstu! Klausies tekstu un virs svītras uzraksti atbilstošo vārdu! Tekstu tu dzirdēsi divas reizes.

Aija un Maija bija *draudzenes.* Bet viņām bija ļoti dažādi **raksturi** (1.). Maija bija **jautra** (2.) un darbīga, mājās viņa bija kā februāra sniegputenis, kas piesviež visas acis ar sniegu. Bet **dusmoties** (3.) uz meiteni nebija iespējams. Kad Aija atnāca ciemos pie Maijas, viņa saķēra Aiju un grieza to riņķī, it kā nebūtu draudzeni redzējusi gadiem. Aijai tas **nepatika** (4.), jo viņa bija diezgan noslēgta, klusa un savas **jūtas** (5.) nekad neizrādīja tik atklāti kā Maija. Tāpēc vienmēr, kad Aija satikās ar Maiju, viņa jutās diezgan neveikli, jo neprata būt tikpat sirsnīga, atklāta un **mīļa** (6.).

2. uzdevuma klausīšanās teksts (tiek nolasīts normālā tempā).

Aija un Maija bija **draudzenes**. Bet viņām bija ļoti dažādi **raksturi**. Maija bija **jautra** un darbīga, mājās viņa bija kā februāra sniegputenis, kas piesviež visas acis ar sniegu. Bet **dusmoties** uz meiteni nebija iespējams. Kad Aija atnāca ciemos pie Maijas, jau pie durvīm tā saķēra Aiju un grieza to riņķī, it kā nebūtu draudzeni redzējusi gadiem.
Aijai tas **nepatika**. Nē, nevarēja teikt, ka nepatika, bet viņa bija diezgan noslēgta, klusa un savas **jūtas** nekad neizrādīja tik atklāti kā Maija. Tāpēc vienmēr, kad Aija satikās ar Maiju, viņa jutās diezgan neveikli, jo neprata būt tikpat sirsnīga, atklāta un **mīļa.**

3. uzdevums

Izlasi tekstu un tā fragmentus! Klausies tekstu un ieraksti atbilstošā fragmenta burtu vajadzīgajā vietā! Tekstu tu dzirdēsi divas reizes.

Vissmieklīgākais vasaras notikums bija mans ***A*** (0.), kaut arī nepratu peldēt. Gribējās savam draugam Borisam pierādīt, ka neesmu gļēvulis.

Viss notika šādi. Kādā rītā es, Alekss, Bastija un Anete ieradāmies peldvietā. Tur jau gaidīja Ralfs ar laivu un kameru. Anete aizsūtīja īsziņu Borisam. Es pa to laiku izģērbos, **C** (1.) un iebridu līdz ceļiem ūdenī. Bastijs, kam bija jāpaliek krastā par novērotāju, no stūra lūrēja, kad atnāks Boriss ar citiem puikām. Ātrāk operāciju nebija vērts sākt.

Tad mūsu redzeslokā parādījās Bastijs. Viņš skrēja **E** (2.).Tas nozīmēja, ka Boriss tuvojas. Es iebridu dziļāk un metos peldus. Ralfs, Anete, Alekss laivā man sekoja. Ralfs sēdēja pie airiem, Anetei rokās bija kamera, jo iepriekš devu uzdevumu filmēt mani. Var jau būt, ka filmu **F** (3.), ja jau Boriss bija šeit.

Izrādījās, ka **B**(4.) tik grūti. Taču pēkšņi jutu, ka dēlis zem vēdera pazūd. Vienu mirkli šķita, **D** (5.), bet tad saņēmos un sapratu, ka peldu pats.

A mēģinājums pārpeldēt Daugavu
B peldēt uz dēļa nemaz nebija
C pieliku pie vēdera dēli
D ka sākās panika
E un vicināja rokas
F nevienam nevajadzēs rādīt

3. uzdevuma klausīšanās teksts (tiek nolasīts normālā tempā).

Vissmieklīgākais vasaras notikums, protams, bija mans mēģinājums pārpeldēt Daugavu, kaut arī nepratu peldēt. Gribējās savam draugam Borisam pierādīt, ka neesmu gļēvulis.

Viss notika šādi. Kādā rītā es, Alekss, Bastija un Anete ieradāmies peldvietā. Tur jau gaidīja Ralfs ar laivu un kameru. Anete aizsūtīja īsziņu Borisam. Es pa to laiku izģērbos, piesēju pie vēdera dēli un iebridu līdz ceļiem ūdenī. Bastijs, kam bija jāpaliek krastā par novērotāju, no stūra lūrēja, kad atnāks Boriss ar citiem puikām. Ātrāk operāciju nebija vērts sākt.

Tad mūsu redzeslokā parādījās Bastijs. Viņš skrēja un vicināja rokas. Tas nozīmēja, ka Boriss tuvojas. Es iebridu dziļāk un metos peldus. Ralfs, Anete, Alekss laivā man sekoja. Ralfs sēdēja pie airiem, Anetei rokās bija kamera, jo iepriekš devu uzdevumu filmēt mani.
Izrādījās, ka peldēt uz dēļa nemaz nebija tik grūti. Var jau būt, ka filmu nevienam nevajadzēs rādīt, ja jau Boriss bija šeit. Taču pēkšņi jutu, ka dēlis zem vēdera pazūd. Vienu mirkli šķita, ka sākās panika, bet tad saņēmos un sapratu, ka peldu pats.

LASĪŠANA

1. uzdevums

Lasi un aizpildi tabulu!

1. Mani sauc Kaspars, un es mācos 9. klasē. Krišjānis arī. Ja jūs pazītu Krišjāni, tad saprastu, ka nav iespējams ar viņu nesastrīdēties. Es to atklāju 1. klasē, kad nejauši saskrējāmies otrā stāva gaitenī (*saskrējāmies* tiešām jāsaprot tieši). Viņš man uzskrēja virsū kā poltergeists vai kaut kas tamlīdzīgs. Saruna bija īsa:
– Vai tu gribi pa ģīmi?
– Pats tāds!
Un tad gāja vaļā. Protams, es biju stiprāks. Bet viņam paveicās, un viņš piekāva mani.
2. Kā par nelaimi garām gāja mana klases audzinātāja, kura mūs izšķīra. Kopš tā laika mūsu attiecības mainās no vēsa pamiera līdz karstam kautiņam. Tikai nesakiet, ka es esmu vainīgs. Es taču teicu, ka jūs nepazīstat Krišjāni.
3. Kurš vienmēr lielās ar jaunākajām datorspēlēm? Kuram pirmajam mājās bija internets? Kurš katru ziemu brauc uz Itāliju slēpot? Protams, Krišjānis! Manis pēc viņš var braukt, kaut vai pārcelties, uz to savu Itāliju. Bet vai tas visiem jābāž degunā?
– Zināt, es atkal biju Alpos. Tur nav nekāds labais serviss, – viņš šoziem stāstīja. – Ko var gribēt: četrzvaigžņu viesnīca... Tomēr es nesūdzos. Mūsu vidū ir tādi, kas par augstāko kalnu uzskata Gaiziņu... Tur pat normāli paslēpot nevar. Kā es Alpos laidu!
4. Pēc mēneša mēs, daži klasesbiedri, aizbraucām uz Gaiziņu. Valdis uzaicināja Krišjāni uz sacensībām un apdzina gan ātrumā, gan triku izpildīšanas ziņā. Vai domājat, ka Krišjānim bija mute ciet?
5. Īsts cirks sākās pirms pāris nedēļām, kad Krišjānim uzdāvināja modernāko BMX. Jāatzīst, ka tas tiešām bija labs un stilīgs. Es jau nesaku, ka cilvēkam nevar būt BMX. Protams, drīkst. Bet ja tev, cilvēk, ir tāds ritenis, tad taču pats par sevi saprotams, ka jāpiedāvā arī citiem braukt. Vai domājat, ka Krišjānis tā darīja? Nekā!
6. Un tad es izdomāju atriebties. Bet kā? Jānozog ritenis, lai Krišjānis mazliet panervozē. Domāts darīts. Viss bija labi, līdz, iekļūstot Krišjāņa mājas pagalmā, sapratu, ka neesmu viens – man tuvojās liels, melns rotveilers. Es devos prom, ko kājas nes.
Vairāk gan negribu neko stāstīt. Mani izglāba Krišjānis. Varat iedomāties – Krišjānis! Pēc šī notikuma nolēmu viņu likt mierā. Varētu teikt – starp mums pašlaik ir mierīga līdzāspastāvēšana.

Apgalvojums	Pareizs	Nepareizs
Stāstītāju sauc Krišjānis.		**X**
1. Krišjānis ir Kaspara klasesbiedrs.	X	
2. Kaspars katru gadu brauc slēpot uz Itāliju.		X
3. Klasesbiedri aizbrauca slēpot uz Gaiziņu.	X	
4. Valdis aicināja Kasparu sacensties.	X	
5. Valdis sacensībās apdzina Krišjāni.	X	
6. Valdim uzdāvināja BMX.		X

2. uzdevums

Izraksti no teksta vārdu savienojumus ar tādu pašu nozīmi!

sākās –	*gāja vaļā*
1. neko neteica –	mute ciet
2. jautrs, smieklīgs notikums –	domāts darīts
4. ļoti ātri –	ko kājas nes
5. neaiztikt –	likt viņu mierā

3. uzdevums

Lasi tekstu un ieraksti, kurā rindkopā ir atbilstošā informācija!

Informācija par …	**Rindkopas nr.**
mācīšanos 9. Klasē.	1.
1. izdomāto atriebību.	**6.**
2. braucienu uz Gaiziņu	**4.**
3. par mierīgām savstarpējām attiecībām.	**6.**
4. par slēpošanu Alpos.	**3.**
5. par BMX.	**5.**

VALODAS LIETOJUMS

1. uzdevums

Ieraksti tekstā atbilstošos prievārdus!

no, pirms, uz, pēc, dēļ

Vakar es sastrīdējos *ar* (0.) savu draugu
Šodien visa ģimene brauksim atpūsties **uz** (1.) jūrmalu.
Karsts laiks sākās tikai **pirms** (2.) dažām dienām.
Dažādu apstākļu **dēļ** (3.) es uz laukiem braukšu tikai **pēc** (4.) nedēļas.
Šodien līst, bet es izgāju **no** (5.) mājas un nepaņēmu lietussargu.

2. uzdevums

Ieraksti pareizu darbības vārda formu!

Rīt *izsaukšu* (0.) datorspeciālistu, lai viņš salabo manu datoru.

Rakstnieks nesen **uzrakstīja** (1. – uzrakstīt) stāstu krājumu, kurā atspoguļoja jauniešu dzīvi.

Skolai **vajag/vajadzēja/vajadzēs** (2. – vajadzēt) sagatavoties gan skolēniem, gan viņu vecākiem.

Skolotājs vienmēr apzinīgi **māca** (3. – mācīt), bet skolēni čakli **mācās** (4. – mācīties).

Vakar koncertā koris **dziedāja** (5. – dziedāt) mana drauga sacerēto dziesmu.

Pagājušajā vasarā es strādāju par pārdevēju un **pārdevu** (6. – pārdot) saldējumu.

3. uzdevums

Ieraksti teikumā atbilstošo vārdu, kas saista teikuma daļas!

tāpēc, kaut gan, lai, jo, kas

Daudzi jaunieši domā, *ka* svarīgākais profesijas izvēlē ir labs atalgojums.
1. Mans draugs vēlas kļūt par datorspeciālistu, **lai** varētu atrast labu darbu.
2. Ķīmiķa profesija ir populāra, **jo** strauji attīstās ķīmijas zinātne un tai ir būtiska nozīme progresa attīstībā.
3. Es vēlos kļūt biroja vadītāju, **tāpēc** īpaši interesējos par lietišķo komunikāciju.
4. Diezgan maz jauniešu vēlas apgūt inženiera profesiju, **kaut gan** tā ir pieprasīta un perspektīva.
5. Man patīk mūzikas grupa *Instrumenti*, **kas** viesojās Ludzā pirms nedēļas.

RAKSTĪŠANA

1. uzdevums

Uzraksti savu *vizītkarti*! Katru teikumu papildini ar 3 – 5 vārdiem.

1. Es dzīvoju … (valsts, pilsēta, iela) _____

2. Man patīk... _____

_____

3. Man nepatīk..._____

_____

4. Es mācos (izglītības iestāde, klase)

_____

5. Es patiešām labi protu... _____

6. Man ne tik labi padodas... _____

7. Es priecājos, ka... _____

8. Es ticu, ka... _____

_____

2. uzdevums

Uzraksti par savu draugu! Rakstītā teksta apjoms 50 – 60 vārdi.

Kā sauc tavu draugu?
Kur jūs satikāties?
Cik gadus vecs ir tavs draugs?
Kur dzīvo tavs draugs?
Kā izskatās tavs draugs?
Kādas ir tava drauga rakstura īpašības?
Par ko tavs draugs interesējas?
Ko tu kopā ar draugu dari?

RUNĀŠANA

1. uzdevums

Skolotājs nolasa šos tekstus.

1. Uzdod jautājumu, lai noskaidrotu, kura profesija visvairāk patīk tavam draugam/tavai draudzenei!

2. Iedomājies, ka tev jāintervē kāds slavens sportists! Formulē pirmo jautājumu, kuru tu viņam/viņai uzdotu!

3. Tu gribi uzzināt par sava drauga/savas draudzenes vaļasprieku! Formulē jautājumu, lai to noskaidrotu!

2. uzdevums

2.1. Pasaki, ko nozīmē katra no rakstura īpašībām! Izvēlies 2 no rakstura īpašībām un izdomā vai no pieredzes mini piemērus, kā atklājas šīs īpašības!

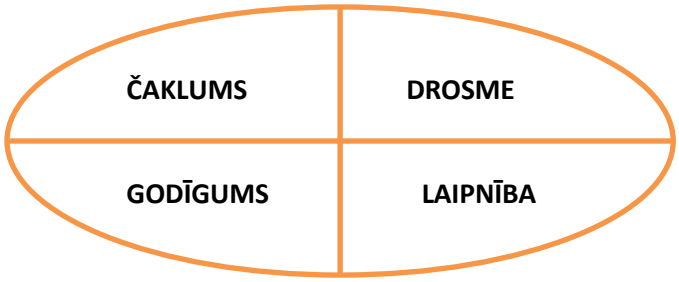

2.2. Raksturo un salīdzini attēlos redzamo jauniešu ārējo izskatu! Izsaki savu vērtējumu par to!

3. uzdevums

Pastāsti:

1) ko tu redzi attēlos;
2) ar kuru profesiju/kurām profesijām ir saistīts katrs no attēliem; pamato savu viedokli;
3) kuras no profesijām tev šķiet interesantākās, kāpēc.

1.

2.

3.

4.

5.

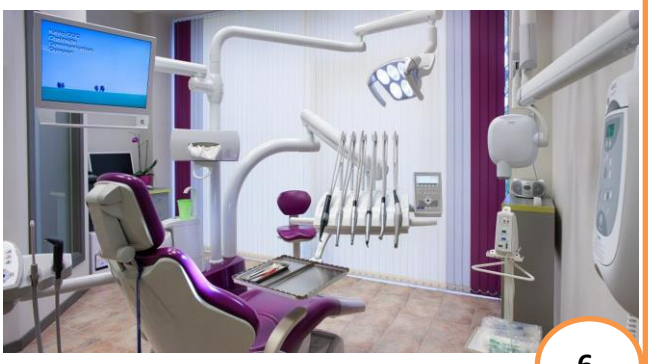

6.